

การปรับบทบาทการเป็นแม่ของมารดาที่มีบุตรกลุ่มอาการดาวน์

นางสาว ณัฐภรณ์ ช่อมาก

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2544

ISBN 974-031-288-8

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

120233620 15 ส.ค. 2546

MATERNAL ROLE ADAPTATION IN MOTHERS OF CHILDREN WITH DOWN SYNDROME

Miss Nataporn Suemark

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Developmental Psychology

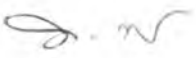
Faculty of Psychology
Chulalongkorn University

Academic Year 2001

ISBN 974-031-288-8

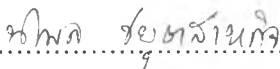
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การปรับบทบาทการเป็นแม่ของมารดาที่มีบุตรกลุ่มอาการดาวน์
โดย นางสาว ณัฐภรณ์ ชีอมาก
ภาควิชา จิตวิทยาพัฒนาการ
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิรมล ชยุตสาหกิจ

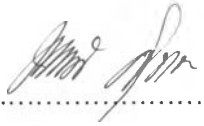
คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะจิตวิทยา
(รองศาสตราจารย์ ดร.พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ศีรางค์ ทับสายทอง)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิรมล ชยุตสาหกิจ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรรณระพี สุทธิวรรณ)

ณฐากรณ์ ชื่อมาก : การปรับบทบาทการเป็นแม่ของมารดาที่มีบุตรกลุ่มอาการดาวน์ (MATERNAL ROLE ADAPTATION IN MOTHERS OF CHILDREN WITH DOWN SYNDROME) อ. ที่ปรึกษา: ผศ. นิรมล ชยุตสาหกิจ, 103 หน้า. ISBN 974-031-288-8

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการปรับบทบาทการเป็นแม่ของมารดาที่มีบุตรกลุ่มอาการดาวน์ กลุ่มตัวอย่างเป็นมารดาที่มีบุตรกลุ่มอาการดาวน์อายุ 1-19 ปี ซึ่งพบบุตรมารับการกระตุ้นพัฒนาการอย่างสม่ำเสมอ จำนวนทั้งสิ้น 120 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามการปรับบทบาทการเป็นแม่ของมารดาที่มีบุตรกลุ่มอาการดาวน์

ผลการวิจัยพบว่า :

1. มารดาที่มีบุตรกลุ่มอาการดาวน์ มีคะแนนเฉลี่ยของการปรับบทบาทการเป็นแม่ในแต่ละด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. มารดาที่มีบุตรกลุ่มอาการดาวน์วัยต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยของการปรับบทบาทการเป็นแม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. มารดาที่มีบุตรกลุ่มอาการดาวน์เพศชายกับเพศหญิง มีคะแนนเฉลี่ยของการปรับบทบาทการเป็นแม่ไม่แตกต่างกัน
4. มารดาที่มีประสบการณ์ในการเลี้ยงดูบุตรต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยของการปรับบทบาทการเป็นแม่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

หลักสูตร.....จิตวิทยาพัฒนาการ.....ลายมือชื่อนิสิต.....*ณฐากรณ์ ชื่อมาก*
สาขาวิชา.....จิตวิทยาพัฒนาการ.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....*ร.ไพโรจน์ ชยุตสาหกิจ*
ปีการศึกษา.....2544.....

4278105538 : MAJOR DEVELOPMENTAL PSYCHOLOGY

KEY WORD: ADAPTATION / MOTERNAL ROLE / DOWN SYNDROME /

NATAPORN SUEMARK : MATERNAL ROLE ADAPTATION IN MOTHERS OF CHILDREN WITH DOWN SYNDROME. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. NIRAMOL CHAYUTSAHAKIJ , 103 pp. ISBN 974-031-288-8.

The purpose of this research is to study the maternal role adaptation of mothers in children with Down syndrome. The research consisted of 120 mothers of children between 1 to 19 years-old with Down syndrome who were regularly treated at Early Intervention Units . The maternal role adaptation was measured via maternal self-report questionnaire.

The results are as follows :

1. On every dimension of maternal role adaptation, across the different child's age group, significant group differences were found ($p < .01$).
2. Across the different dimension of maternal role adaptation, significant child's age group differences were found ($p < .01$).
3. Across the different dimension of maternal role adaptation, no significant difference was found between mothers of boys and mothers of girls.
4. Across the different dimension of maternal role adaptation, significant difference was found between mothers with childcare experience and mothers with no experience ($p < .05$).

Program.....DEVELOPMENTAL...PSYCHOLOGY.....Student's.....

Field of study...DEVELOPMENTAL...PSYCHOLOGYAdvisor's.....

Academic year2001.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิรมล ชยุตสาหกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำ และข้อคิดเห็นต่างๆ ในการวิจัย ตรวจสอบแก้ไขวิทยานิพนธ์ด้วยความเอาใจใส่ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของอาจารย์ จึงขอกราบขอบพระคุณอาจารย์เป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรรณระพี สุทธิวรรณ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาต่างๆ จนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ รองศาสตราจารย์ ศิราภรณ์ ทับสายทอง รองศาสตราจารย์ ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่มีส่วนช่วยให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ผู้วิจัยขอขอบคุณ อาจารย์โรงเรียนราชานุกูลและเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลราชานุกูล เจ้าหน้าที่หน่วยกระตุ้นพัฒนาการโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และเจ้าหน้าที่มูลนิธิสถาบันแสงสว่างทุกท่าน ที่กรุณาให้ผู้วิจัยเข้าไปทำการเก็บข้อมูลและได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ตลอดจนมารดาของเด็กกลุ่มอาการดาวน์ทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจนเสร็จสมบูรณ์

ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณสุชศรี เลิศอารมย์ และคุณณัฐริกา ชีอมาก ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจในการทำวิจัยครั้งนี้มาโดยตลอด

ทำยนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ซึ่งเป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

ณัฐภาณ ชีอมาก

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	5
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	29
วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	35
คำจำกัดความในการวิจัย.....	36
ขอบเขตในการวิจัย.....	37
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	39
2. วิธีการดำเนินการวิจัยและวิธีรวบรวมข้อมูล.....	41
กลุ่มตัวอย่าง.....	41
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	42
วิธีดำเนินการวิจัย.....	47
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
การนำเสนอข้อมูล.....	49
3. ผลการวิจัย.....	50
4. อภิปรายผลการวิจัย.....	60
5. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	69
รายการอ้างอิง.....	74

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.....	81
ภาคผนวก ข.....	82
ภาคผนวก ค.....	93
ภาคผนวก ง.....	95
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	103

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

1. จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา.....42
2. จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลพื้นฐานของมารดา.....51
3. คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปรับบทบาทการเป็นแม่ของมารดาที่มีบุตรกลุ่มอาการดาวน์ จำแนกตามตัวแปรอิสระ.....53
4. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยของการปรับบทบาทการเป็นแม่ของมารดาที่มีบุตรกลุ่มอาการดาวน์ จำแนกตามตัวแปรอิสระ.....55
5. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของการปรับบทบาทการเป็นแม่ของมารดาที่มีบุตรกลุ่มอาการดาวน์วัยต่างกัน.....57
6. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของการปรับบทบาทการเป็นแม่ในด้านต่างๆของมารดาที่มีบุตรกลุ่มอาการดาวน์.....57
7. คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปรับบทบาทการเป็นแม่ของมารดาที่มีบุตรกลุ่มอาการดาวน์ จำแนกตามความสัมพันธ์ร่วมระหว่างวัยและเพศ.....58

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่

1. กราฟเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของการปรับบทบาทการเป็นแม่ของมารดาที่มีบุตรกลุ่มอาการ
ดาวน์วัยและเพศต่างกัน.....59